

Elisso Virsaladze: “La música és la meva vida”

© Juri Metschetov

La pianista oferirà un recital al teatre-auditori L'Atlàntida de Vic el proper 1 de novembre.

Per Santi Riu

Elisso Virsaladze és una de les grans referències mundials de l'escola russa del piano, tant en la vessant interpretativa com també pedagògica -habitualment al Conservatori Txaikovski de Moscou, però també en classes magistrals arreu del món. Formada per la seva àvia en primera instància -Anastasia Virsaladze- i també per Heinrich Neuhaus i Yakov Zak al Conservatori de Moscou, fou guardonada amb el tercer premi al Concurs Internacional Txaikovski de Moscou i el primer premi al Concurs Schumann de Zwickau, entre d'altres. Ha aparegut amb orquestres d'arreu del món, actuant amb directors com Rudolf Barshai, Kiril Kondraïxin, Riccardo Muti o Yuri Temirkanov i és membre habitual de jurats de concursos internacionals.

Amb ella hem pogut parlar arran del seu proper recital al teatre-auditori L'Atlàntida de Vic el proper 1 de novembre, on interpretarà obres de Mozart, Prokófiev, Schumann i Liszt, tot felicitant-la pel seu recent 75è aniversari.

RMC- Què significa la música per a vostè?

Elisso Virsaladze: La música és la meva vida. És difícil parlar del que significa realment, però no m'imagino la meva vida sense música.

RMC- Va començar a estudiar piano amb la seva àvia, Anastasia Virsaladze, que havia estat alumna de la coneguda Anna Ièssipova, professora també de Prokófiev, entre d'altres. Com va ser aquesta experiència?

E.V.- Va ser força difícil. Primer ella no em volia fer de professora. Ja se sap, ensenyar als propis nets no és mai fàcil. A més, vaig començar a estudiar força tard, quan tenia vuit anys.

RMC- Acaba els estudis a Tblisi i els continua a Moscou amb icones com Heinrich Neuhaus i Yakov Zak. És una deixeble i un estandard clar de l'escola pianística russa. Què ens pot explicar d'aquestes vivències, de l'ambient, el nivell i les seves classes?

E.V.- Sí, efectivament. Vaig començar a tocar per a Neuhaus quan tenia nou anys. No ho feia amb assiduïtat, però sí una vegada a l'any, fins que, arran del Concurs Txaikovski, va passar a ser oficialment el meu professor. Les seves classes van ser molt importants per a mi i em van ajudar molt. Era una persona que em donava plena llibertat. No m'imposava mai una manera concreta de tocar, però els seus consells eren sempre molt valuosos i em va encoratjar a tirar endavant. Després vaig estudiar amb Yakov Zak, que també em va influenciar.

RMC- Quin era el secret d'aquella escola?

E.V.- És tan difícil de dir... Penso que l'important és que els nens rebin l'educació correcta. I la nostra és una bona escola. D'ençà que jo era una estudiant hi ha hagut molts canvis i penso que és necessari que les institucions fomentin, mantinguin i augmentin el suport a la música.

RMC- Vostè és una reputada professora de piano. Des de quan li interessa la docència?

E.V.- Vaig començar a ensenyar quan vaig acabar els estudis. M'encantava ensenyar des de ben jove i vaig tenir la sort que els meus professors també m'introduïren en la pedagogia pianística. En primer lloc vaig ser assistent del professor Oborin, després del professor Zak i després vaig tenir els meus propis alumnes. És molt gratificant veure com l'alumne va creixent com a músic i com a persona. Ensenyar m'ajuda a créixer.

RMC- El seu nom comença a fer-se conegut arran dels seus premis al Concurs Txaikovski i Schumann. I, de fet, alguns dels seus alumnes, com Berezovski, Volodin, Bronevetzki i molts d'altres han estat també premiats en grans concursos. ¿Els premis són realment necessaris per poder ser algú com a pianista actualment?

E.V.- És molt difícil poder fer una carrera com a pianista. Per això crec que és important participar en concursos per donar-te a conèixer. El concurs et dona l'oportunitat que la gent t'escolti. I permet als guanyadors rebre contractes, fer concerts i començar una carrera interpretativa. Després faltaria que aquests intèrprets tinguin alguna cosa per dir a l'oient. Jo, després de guanyar el tercer premi del Concurs a Moscou, vaig preferir seguint estudiant i madurar les meves interpretacions més que no pas buscar una carrera fulminant.

RMC- Quines característiques ha de tenir un pianista per ser un intèrpret que la sedueixi?

E.V.- Un intèrpret ha d'interpretar d'una manera molt interessant durant un concert. Tenim la possibilitat d'escoltar molts enregistraments i vídeos fàcilment. Per tant, hem de fer quelcom interessant per atreure el públic. Avui en dia hi ha molts virtuoses, però no n'hi ha prou de ser precisos, sinó que hi ha d'haver la capacitat de fer música, l'estil, l'expressivitat, i fins i tot la capacitat d'improvisar o d'enregistrar en viu per sentir-te atret emocionalment per un pianista.

RMC- Com es distribueix el temps entre les classes, l'estudi, com a jurat de concursos i concerts?

E.V.- És ben difícil, perquè la meva agenda està molt atapeïda i gairebé no tinc temps lliure entre classes i concerts. Segurament no faig més concerts per les classes que tinc.

RMC- Com a intèrpret, vostè s'ha prodigat força en la música de cambra. La recordo especialment al Palau de la Música Catalana al costat de Natalia Gutman l'any 2003

interpretant Beethoven, Chopin, Rachmàninov en un recital fantàstic. Què li ha reportat tenir una companya musical com Natalia Gutman? Des de quan es coneixen i toquen plegades?

E.V.- Sap, sóc molt afortunada, perquè som amigues des que tenim 16 anys. Però vam començar a tocar plegades més tard, potser cap a final dels anys setanta. Hem tocat juntes tota la vida. Per tant, és una experiència increïble tocar amb ella tot aquest temps, per tot el que t'aporta. Sens dubte és una de les millors intèrprets que conec.

RMC- Una altra de les grans personalitats russes amb qui vostè va tenir relació va ser Sviatoslav Richter. Ell va dir de vostè que “és probablement la millor pianista dels nostres temps” i que les seves interpretacions de Schumann eren “les millors que es podien escoltar”. Quan l’afirmació ve d’una personalitat com Richter, què se sent amb aquest comentari? I quina relació va tenir amb ell?

E.V.- Agraeixo la seva opinió. Per a mi, Richter és un exemple a seguir, ja que ha dedicat tota la seva vida a la música i sempre m’han agradat molt les seves interpretacions i la seva personalitat. No puc dir que fóssim amics. Més aviat la relació va ser difícil, però també fou un honor poder passar un temps amb algú tan especial i honest com ell.

RMC- Li volia preguntar pels seus enregistraments, molts dels quals trobem al segell Live Classics. ¿Escolta les seves gravacions?

E.V.- Mai. Absolutament mai. Perquè penso que un cop acabes el concert tot ha finalitzat i el que toca és pensar en el futur. A més, soc molt crítica amb mi mateixa. Enregistro en directe perquè em resulta més interessant. Malgrat que potser no siguin tan perfectes com podrien ser en un estudi, tenen més valor.

RMC- No es prodiga darrerament per Catalunya i això fa que la seva presència a Vic sigui molt esperada, tant per melòmans com per professionals. Esperem escoltar-la ben aviat i després de tant de temps!

E.V.- Estic molt contenta de tornar a Catalunya, perquè és veritat que fa molts anys que no hi he vingut. Serà un plaer debutar a Vic i retrobar-nos allí.